

Lovforslag nr. L 184. Fremsat den 8. februar 1990 af Ingerlise Koefoed (SF), Birthe Hansen (SF), Ebba Strange (SF), Søren Hansen (S), Hanne Andersen (S) og Jimmy Stahr (S)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om musik

(Musikskoler)

§ 1

I lov om musik, jf. lovbekendtgørelse nr. 505 af 22. juli 1987, foretages følgende ændringer:

Efter § 3 indføres som nyt kapitel:

»Kapitel 2 a Musikskoler

§ 3 a. Ved en musikskole forstås en skole, der tilbyder undervisning i musik til børn og unge.

Stk. 2. Musikskolen kan desuden tilbyde musikundervisning til voksne.

Stk. 3. Musikskolen har til formål at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at virke til fremme af det lokale musikmiljø.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter i samråd med Statens Musikråd vejledende retningslinjer for musikskoleundervisning.

§ 3 b. Musikskolerne drives som kommunale institutioner eller som selvejende institutioner med kommunalt tilskud. Statens Musikråd kan dog godkende andre ordninger. Institutionernes vedtægter godkendes af Statens Musikråd og af de tilskudsydende kommuner og eventuelt amtskommuner. Kulturministeren udarbejder i samarbejde med Statens Musikråd vejledende standardvedtægter for musikskoler.

Stk. 2. Statens Musikråd kan i særlige tilfælde tilbagekalde en godkendelse, der er meddelt efter stk. 1.

§ 3 c. Staten yder tilskud til driften af musikskoler, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Underskuddet ved driften af musikskoler dækkes af staten med 25 pct. af lærer-

lønsudgifterne, således som de fremgår af det af Statens Musikråd godkendte regnskab for foregående år under forudsætning af, at det resterende underskud dækkes af kommunen, amtet eller fra anden side.

Stk. 3. Det er en betingelse for at opnå støtte efter stk. 1 til driften af musikskoler, at elevernes betaling for undervisningen ikke overstiger 1/3 af bruttoudgiften ved skolens drift.

Stk. 4. Der kan ydes særlig støtte til etablering af musikskoler.

§ 3 d. Staten kan yde støtte til musikalske grundkurser ved musikskoler.

Stk. 2. Staten kan dække 1/3 af bruttoudgifterne i forbindelse med et musikalsk grundkursus under forudsætning af, at de resterende 2/3 dækkes af de pågældende amts- og primærkommuner.

Stk. 3. Undervisningen på statsstøttede grundkurser er gratis for eleverne.

§ 3 e. Staten kan yde støtte til udlån af instrumenter eller til musikskolernes indkøb heraf.

Stk. 2. Staten kan yde støtte til efteruddannelse af musikskolelærere.

Stk. 3. Staten kan yde støtte til undervisning af forsøgsmæssig karakter og til udvikling og udgivelse af musikpædagogisk materiale.

§ 3 f. Der ansættes en musikskolekonsulent til at følge udviklingen på musikskoleområdet og til at bistå Statens Musikråd i den praktiske udmøntning af musiklovens bestemmelser om musikskoler.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1991.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I de senere år har der blandt musikere, musikpædagoger, forældre og politikere med interesse for musikskoleområdet været en omfattende debat om de kommunale musikskolers mulighed for at give børn og unge tilbud om musikundervisning og udvidet musikaktivitet på økonomiske vilkår, der ikke forhindrer nogen, som ønsker at deltage i denne form for undervisning, i at gøre det.

Der er ultimo 1989 201 musikskoler i Danmark med et samlet budget på 271 mio. kr. Elevbetalingen udgør 90 mio. kr. svarende til 33 pct. af udgifterne ved musikskolernes drift. Dette tal, som forekommer ideelt, er imidlertid et gennemsnitstal. I de senere år har man kunnet konstatere ret store nedskæringer på området. En spørgeskemaundersøgelse iværksat af Statens Musikråd har således vist, at 71 af de 174 musikskoler, som har udfyldt spørgeskemaet, i 1989 har været udsat for større eller mindre stramninger. Disse stramninger har haft form af nedskæringer i de kommunale tilskud og/eller i højere elevbetaling. Ved disse skoler er nedskæringerne så massive, at skolerne direkte er truet af nedlægning. Der er derfor efter forslagsstillernes opfattelse grund til at søge at sikre musikskolerne gennem en lovgivning, der ikke indeholder obligatoriske krav over for kommunerne, men tilsikrer de kommuner og amter, der på visse betingelser vil oprette og drive en musikskole, støtte fra staten.

Forslagsstillerne har overvejet, om støtte til musikskoleområdet kunne indgå i den kommende folkeoplysningslov, men er kommet til den konklusion, at musikskoleundervisningens særlige krav til progressivitet, tilrettelæggelse og form ikke kan forenes med de bærende principper i folkeoplysningsloven, sådan som den tegner sig ifølge det nyligt fremsatte forslag til lov om støtte til folkeoplysning (lovforslag nr. L 115). I konsekvens heraf fremsættes nærværende lovforslag til ændring af musikloven.

Forslagets hovedpunkter er:

- 1) At musikskolevirksomhed indgår som et kapitel i musikloven.
- 2) At der er tale om en »kan-lov«, der tilbyder musikskoler, som lever op til visse krav om undervisningsbredde og -kvalitet, statsstøtte på 20 pct. af skolens driftsudgifter under den forudsætning, at

elevbetalingen ikke overstiger 1/3 af skolens bruttoudgifter, og at kommunen (og eventuelt amtet og andre) dækker den resterende del af finansieringsbehovet.

- 3) At tilskud ydes til undervisning af børn og unge.
- 4) At musikskolerne organiseres som kommunale eller selvejende institutioner med kommunalt tilskud. Der åbnes dog mulighed for andre organisationsformer.

På en række områder ydes der allerede under den nugældende lov støtte til musikskoler. Det gælder:

- 1) Etablering af musikskoler.
- 2) Oprettelse af musikalske grundkurser.
- 3) Efteruddannelse af musikskolelærere.
- 4) Undervisning af forsøgsmæssig karakter.
- 5) Udvikling og udgivelse af pædagogisk materiale.
- 6) Musikskolekonsulenttjeneste.
- 7) Udlån af instrumenter til musikskoler.

Disse områder er i lovforslaget overflyttet til kapitlet om musikskoler sammen med den del af bevillingen, der hører til § 3, stk. 1, nr. 1, 6 og 9, og som vedrører musikskolevirksomhed, således at overførslen bliver udgiftsneutral.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

§ 3 a

I § 3 a, stk. 3, fastslås formålet med musikskoler: at tilbyde kvalificeret, progressivt tilrettelagt undervisning samt at virke til fremme af det lokale musikmiljø, f.eks. gennem afholdelse af koncerter og lignende i samarbejde med enkeltpersoner, grupper og institutioner i lokalområdet.

Musikkens særlige mulighed for at skabe kontakt og samvær på tværs af generationer er fremhævet og dokumenteret i mange sammenhænge. Der kan således synes at eksistere en modsætning imellem dette meget vigtige aspekt af musikskolernes virke og det forhold, at musikskolernes målgruppe i § 3 a, stk. 1, alene defineres som børn og unge.

Hensigten er ikke at hæmme eller nedbryde de musikskoleaktiviteter, som særlig fremmer samarbejdet på tværs af aldersgrænserne, men udelukkende at fastslå, at tilskudsområdet i forhold til musikloven

begrænses til børn og unge, her forstået som personer, der ikke er fyldt 25 år.

Stk. 2 fastslår, at skolerne kan tilbyde undervisning for voksne. Denne undervisning vil kunne støttes gennem folkeoplysningsloven eller på anden måde.

Musikskoleundervisning omfatter bl.a.:

- 1) Musikalsk forskole.
- 2) Instrumental- og vokalundervisning.
- 3) Undervisning i almene musikteoretiske fag.
- 4) Undervisning i sammenspil og sammensang.
- 5) Undervisning i musik og bevægelse.
- 6) Undervisning i musikdramatik.
- 7) Musikalsk grundkursus.
- 8) Undervisning af forsøgsræssig karakter.

De nærmere krav til undervisningens indhold, tilrettelæggelse og ydre rammer kan fastsættes i vejledende retningslinjer for musikskoleundervisning udarbejdet af kulturministeren i samråd med Statens Musikråd. I disse retningslinjer formuleres bestemmelser vedrørende:

- 1) Lærerstabens og musikskolelederens faglige kvalifikationer.
- 2) Undervisningstilbudets bredde. Hensigten er at fremme alsidigheden i musiklivet og at modvirke udprægede tendenser til specialisering på musikskoleområdet.
- 3) Læseplan for undervisningen.

Disse tre punkter understreger musikskolens særlige faglige karakter og har til hensigt at sikre, at der gives en progressivt tilrettelagt undervisning. Selv om musikudøvelse for de fleste er en fritidsaktivitet, er det en forudsætning for en udbytterig beskæftigelse med netop musik, at indlæringen er struktureret over et længere tidsforløb. Derfor fastlægges musikskoleundervisningen i læseplaner for de enkelte fag. Ud over ovenstående tre punkter fastsættes følgende i de vejledende retningslinjer for musikskoleundervisning:

- 4) Undervisningens ydre rammer, lokaleforhold m.v.
- 5) Undervisning for handicappede.

§ 3 b

Langt den overvejende del af landets musikskoler er kommunale eller drives som selvejende institutioner med kommunale tilskud, hvilket er baggrunden for, at lovforslagets § 3 b specielt nævner disse to organisationsformer. Der åbnes dog mulighed for, at andre ordninger end disse kan godkendes.

Kulturministeren udarbejder i samarbejde med Statens Musikråd vejledende standardvedtægter, der fastsætter minimumskrav til skolernes vedtægter.

§ 3 c

§ 3 c, stk. 1, fastslår, at det statslige tilskud til driften af musikskoler i henhold til musikloven kun omfatter undervisning i musik for børn og unge.

I § 3 c, stk. 2, fastsættes størrelsen af det statslige tilskud.

Udgifterne til driften af en musikskole kan opdeles på to hovedposter: 1) Lærerlønninger (inklusive løn til leder og eventuel souschef) og 2) øvrige udgifter.

Lærerlønningerne udgør gennemsnitligt ca. 80 pct. af de samlede udgifter.

Et statstilskud på 25 pct. af lærerlønudsgifterne vil således svare til gennemsnitlig 20 pct. af bruttoudgifterne.

De centrale budgetfordelingstal for en gennemsnitlig musikskole vil således være:

Udgifter

Lærerlønninger (inkl. leder og eventuel souschef)	80 pct.
Øvrige udgifter	20 pct.
	<hr/>
	100 pct.

Indtægter

Elevbetaling (max.)	33 pct.
Statstilskud	20 pct.
Kommune/amt/andre (min.)	47 pct.
	<hr/>
	100 pct.

§ 3 c, stk. 3, fastsætter en øvre grænse for elevbetalingen på musikskoler. For at tilgodese princippet om lige adgang til musikalske oplevelser foreslås elevbetalingen begrænset til højst 1/3 af en musikskoles bruttoudgifter. Der bør herudover være mulighed for at fritage elever eller grupper af elever helt eller delvis for betaling.

Ved revisionen af musikloven i 1987 blev der tilført 290.000 kr. (i 1989-kroner) årligt til etablering af musikskoler i områder, hvor tilfredsstillende undervisningstilbud savnes. I konsekvens af nærværende lovforslag overføres dette beløb til lovens kapitel 2 a og anvendes til tilsvarende formål i medfør af § 3 c, stk. 4.

§ 3 d

Støtte til de regionale grundkurser, som er overbygningskurser på musikskoleundervisningen, har hidtil været ydet i henhold til § 3, stk. 1, nr. 1, men overflyttes til § 3 d i konsekvens af nærværende lovforslag.

Støtten til de igangsatte regionale grundkurser vil fuldt udbygget andrage 2,4 mio. kr. i 1989-kroner.

§ 3 e, stk. 1

Siden musiklovens vedtagelse i 1976 er der årligt blevet anvendt et beløb til indkøb af instrumenter med henblik på udlån til musikskoler og organiserede musikamatører. Ordningen administreres af Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik.

Udgifterne til nyanskaffelser inden for musikskoleområdet har hidtil været afholdt i henhold til musiklovens § 3, stk. 1, nr. 9, men overflyttes til § 3 e i konsekvens af nærværende lovforslag.

Den samlede udgift til nyanskaffelser androg i 1989 1,1 mio. kr.

§ 3 e, stk. 2

Siden musiklovens vedtagelse i 1976 er der årligt blevet anvendt et beløb til efteruddannelse af musikskolelærere. Udgifterne har hidtil været afholdt i henhold til musiklovens § 3, stk. 1, nr. 6, men overflyttes til § 3 e i konsekvens af nærværende lovforslag.

Den samlede udgift til dette formål androg i 1989 1 mio. kr.

§ 3 e, stk. 3

Ved revisionen af musikloven i 1987 blev der tilført 290.000 kr. til undervisning af forsøgsmæssig karakter samt 290.000 kr. til udvikling og formidling af pædagogisk forsøgsmateriale. En væsentlig del af disse beløb er tiltænkt pædagogisk udviklingsarbejde på musikskolerne.

I konsekvens af nærværende forslag overføres 0,3 mio. kr. til § 3 e.

§ 3 f

Pr. 1. maj 1985 blev der oprettet en deltidsstilling som musikskolekonsulent med landsdækkende opgaver. Ved lovrevisionen i 1987 blev det muligt at hel-

tidsansætte musikskolekonsulenten, hvis virksomhed hidtil har været finansieret i henhold til § 3, stk. 1, nr. 1, men som nu foreslås overflyttet til § 3 f.

Udgiften til konsulenttjenesten androg i 1989 0,4 mio. kr.

Til § 2

Ved fastsættelsen af den dato, fra hvilken loven skal træde i kraft, er der taget hensyn til den kommunale budgetprocedure.

Økonomiske konsekvenser

Den samlede statslige udgift i forbindelse med gennemførelsen af ovennævnte forslag skønnes at ville andrage ca. 60 mio. kr. Heraf dækkes 5,5 mio. kr. ved overflytning af udgiftsposter, der hidtil er afholdt i henhold til § 3, stk. 1, i musikloven.

Gennemførelsen af forslaget til sikring af musikskolernes vilkår i Danmark vil således fuldt udbygget indebære en merbevilling på 54,5 mio. kr. årligt samt en mindre administrationsudgift.

De 54,5 mio. kr. (i 1989-kroner) fordeles over 3 år, således at beløbet er nået i finansåret 1993.